

Vänsterpress om Mellanöstern – juli 2018

Intresset för utvecklingen i Mellanöstern har helt klart minskat i vänsterpressen under senaste månaderna. Detta återspeglas i denna artikelsamling genom att där ingår artiklar från de 3 senaste månaderna (från slutet av april till idag). Det är också signifikativt att Syrien hamnat i skuggan och att de flesta av de här ingående artiklarna handlar om Turkiet och Irak.

Tidigare artikelsamlingar om Mellanöstern under det senaste halvåret (de nyaste först): [Vänsterpress om Syrien](#) (april 2018), [Vänsterpress om Syrien](#) (slutet av mars 2018), [Vänsterpress om Syrien](#) (mars 2018) [Vänsterpress om Syrien](#) (februari 2018) och [Vänsterpress om Mellanöstern](#) (februari 2018)

Se även: [Thaer A Deeb: Vänstern i Syrien: Från demokratisk nationell utmaning till förödelse](#)

Martin Fahlgren 26/7 2018

Innehåll

Arbetaren	1
<i>Turkiets president får oinskränkt makt .....</i>	<i>1</i>
Flamman.....	2
<i>Val i splittrat land.....</i>	<i>2</i>
Internationalen	4
<i>Bräcklig allians mellan Shiamuslimar och kommunister.....</i>	<i>4</i>
<i>Generalens son – en boks resa till Sverige .....</i>	<i>8</i>
<i>Islamister är varken anti-imperialister eller fascister.....</i>	<i>11</i>
Offensiv	14
<i>Efter invasionen – nyval i Turkiet .....</i>	<i>14</i>
<i>Jordanien: Växande rörelse skakar regimen .....</i>	<i>15</i>
<i>Irans ekonomi nära kollaps .....</i>	<i>18</i>
Proletären.....	20
<i>Vita hjälmarna delaktiga i Turkiets fördrivning av kurder .....</i>	<i>20</i>
<i>Turkiska vänstertidningen Odaks chefredaktör gripen .....</i>	<i>22</i>
<i>Ohelig allians ska få slut på sekterismen i Irak .....</i>	<i>22</i>

Arbetaren

Turkiets president får oinskränkt makt

Jonas Elvander Joakim Medin

Arbetaren 27/6 2018

Efter att ha utlovat stordåd tog Erdoğan hem en dubbel seger i söndagens parlaments- och presidentval, vilket också gav Turkiet ett nytt presidentsystem. Anklagelser om valfusk har kommit in – men den ende som kan beordra en utredning är president Erdoğan själv. Joakim Medin rapporterar från Turkiets valdag med efterspel.

Det lummiga lilla torget i Kasımpaşa, en traditionell arbetarstadsdel i västra Istanbul, påminde om något ur George Orwells novell 1984. President Recep Tayyip Erdoğan var avbildad på åtta stycken gigantiska banderoller som hängde från husfasaderna. Hans ödmjuka leende och framtidsblickande ögon tog upp hela det offentliga rummet.

Torget var fullpackat med Erdoğansympatisörer som lockats till hans valkampanjmöte. När Erdoğan till sist i egen hög person klev upp på talarscenen så förvandlades mötet till en rockkonsert. Folkmassan skrek och knuffades för att komma närmare. I sitt tal förklarade Erdoğan att allt varit sämre innan han fick makten. Vattenförsörjningen, sophämtningen, luften i Istanbul – allt var uselt. Men nu är allt bra.

– Det finns inte längre någon fattigdom eller någon hunger, i dagens Turkiet! ropade presidenten.

”Du har rätt!” svarade de fattiga arbetarfamiljerna, som i själva verket är svårt drabbade av den djupa ekonomiska krisen i Turkiet. Det är denna kris som anses ligga bakom presidentens beslut i april, att tidigarelägga parlaments- och presidentvalen, som egentligen skulle äga rum först i november 2019.

Men krisen till trots har Erdoğan lovat att påbörja allt större, grandiosa byggprojekt. Han har lovat att bygga fler moskéer och imamskolor. Och han kallade sina två främsta politiska utmanare, Muharrem Ince från socialdemokratiska CHP och Selhattin Demirtaş från pro-kurdiska HDP, för terrorister.

Kampanjmötet som Arbetaren besökte i Kasımpaşa två dagar innan valen den 24 juni visar vad för slags retorik Erdoğan använde för att ta hem ännu en valseger i söndags. Presidenten har utlovat stordåd, har tilltalat den konservativa och religiösa delen av befolkningen, samt anspelat på terrorhotet och utmålade sig själv som en skyddande landsfader.

Den enda demokratiska ljusglimten i valet är att det pro-kurdiska HDP lyckades stanna kvar i parlamentet, vilket berövade AKP en egen, absolut majoritet. I övrigt har valförlusten lett till en förtroendekris och politisk apati i det största oppositionspartiet, det socialdemokratiska CHP.

Partiets presidentkandidat Muharrem Ince sågs som det stora hoppet för en bred skara regeringskritiker. En profilerad politiker i partiet som vill vara anonym berättar att nästan inga av hans partikamrater som varit engagerade i valrörelsen kunnat gå till jobbet efter valresultatet.

– Det är många som mår dåligt. Det verkar som att vi inte kan vänta oss någon bra framtid i Turkiet. Många har ringt mig och frågat vad vi ska göra, men jag vet inte själv.

CHP är det tidigare statsbärande partiet i Turkiet och utgör fortfarande den huvudsakliga hemvisten för landets sekulära invånare, samt för religiösa minoriteter som aleviterna, som i båda fallen känner sig allt mer hotade av Erdoğanregeringens sunnitiska agenda.

Söndagens val var ödesdigert för Turkiet, eftersom presidentvalet även utsåg den nya ledaren i Turkiets nya presidentsystem.

I april i fjol vann Erdoğan en folkomröstning för att ersätta Turkiets nuvarande premiärministerämbete och parlamentariska system med ett exekutivt presidentämbete, som samlar oroväckande mycket personlig makt. Uppdraget har betraktats som skraddarsytt för Erdoğan och nu är det mycket riktigt han som sitter kvar som president.

CHP:s presidentkandidat Muharrem Ince uppmanade på valdagen väljare att samlas framför lokaler tillhörande YSK, den turkiska Högsta valkommittén, för att förhindra oegentligheter och eventuellt valfusk.

– Vi var många som samlades framför YSK i Istanbul, men sedan kunde vi inte ge oss av därifrån eftersom regeringsanhängare omringa platsen. De var beväpnade och vi hade hört skottlossning tidigare på många håll, säger CHP-politikern.

Arbetaren bevittnade också hur hela stadsdelen runt YSK i Ankara på valdagen blev militariserad av hundratals poliser med automatvapen, vilket förhindrade oppositionella folksamlingar. Anklagelser om valfusk har kommit in – men den ende som kan beordra en utredning om detta är Erdoğan själv.

Valsegern för Erdoğan ska sättas in i en större kontext där även andra auktoritära, starka män i land efter land nu vinner lika stora segrar. En ledares framgång inspirera andra ledare.

Det är talande att Azerbajjans president Ilham Aliyev, Ungerns premiärminister Viktor Orbán och en rad andra internationellt kritiserade ledarfigurer hörde av sig för att gratulera Erdoğan till hans seger, redan på söndagskvällen. Innan slutresultatet ens utannonserats.

Flamman

Val i splittrat land

Sam Carlshamre

Flamman 11/5 2018

Inför valet i Irak har vänstern allierat sig med en religiös rörelse. I bakgrunden finns kampen mot terrorn, sekteristisk splittring och skenande korrupcion. Hur ett regeringsalternativ ska se ut är svårare att förutse än på länge.

När Irak går till val på lördag är det ett land som precis kommit ur en serie svåra kriser: det kurdiska styrets misslyckade försök att utropa självständighet, en djup spricka i den tidigare styrande koalitionen, och inte minst det tre år långa kriget mot Islamiska Staten.

Allt detta innebär att det politiska landskapet är om möjligt ännu mer oförutsägbart och komplicerat än tidigare. Samtidigt har de stora politiska problemen och den osäkerhet landet levt med länge knappast försvunnit. Abdulaziz Jajo Jirgees är kontaktperson i Sverige för Irakiska kommunistpartiet (IKP), valets främsta vänsteralternativ. Han menar att situationen just nu är riskabel.

– Läget i Irak är spänt och de styrande partierna hotar med våld om någon försöker störa deras maktposition. Det känns i luften: så fort spänningen ökar sker explosioner på olika ställen och oskyldiga civila blir offer, säger han.

Sekteristiskt system

Sedan den amerikanska invasionen 2003 har det hållits fyra val i landet, med varierande grader av demokratisk legitimitet. Gemensamt för dem har varit att nästan alla platser i parlamentet tillfallit stora koalitioner, baserade främst på religiös och etnisk tillhörighet – shiitisk-muslimsk, sunnitisk-muslimsk respektive kurdisk – snarare än specifika politiska program eller höger-vänsterfrågor.

Givet att shiiterna är den klart största gruppen i landet – de utgör omkring 65 procent av befolkningen – har shiitiska koalitioner konsekvent blivit de största, och alltså dominerat landets politiska landskap. Landets politiska system är dessutom inte bara i praktiken utan också formellt organiserat enligt sekteristiska principer, där politiska poster, och därmed även tillgång till statliga medel och möjligheter, tilldelas i stor utsträckning utifrån religiös och etnisk tillhörighet.

Men 2014 föll den dittills styrande, shia-dominerade alliansen samman efter interna stridigheter. Nuri al-Maliki, känd som en hårdför företrädare för shiitiska intressen, tvingades avgå, och ersattes av den relativt okände Haider al-Abadi. Även han är shiit, men uppfattas allmänt som något mer kompromissvillig. Kampen mellan al-Malikis så kallade Rättsstats-allians ("Dawlat al-Qanun") och den senares Seger-allians ("al-Nasr") kommer, givet hur många de shiitiska väljarna är, förmodligen att avgöra vem som styr landet efter valen.

Eftersom även de sunnitiska och kurdiska allianserna samtidigt är mer splittrade än någonsin tidigare är det nästan omöjligt att sia om exakt hur en kommande regering kan tänkas se ut. Inte minst befinner sig den sedan tidigare, i alla fall nationellt sett, relativt enade kurdiska rörelsen i en djup kris, efter att självstyret i landets norra delar förra året misslyckats med att uppnå självständighet.

Efter att man ensidigt kallat till folkomröstning, som självständighetsförespråkarna vann med stor marginal, gick den federala armén in i Kurdistan. Till mångas förvåning möttes de knappast av något nämnvärt motstånd, och det hela blev till slut en katastrofal prestigeförlust för ledande kurdiska nationalisterna som al-Barzani som satsat allt på självständighet. Mycket tyder på att de kommer att göra ett mycket dåligt val.

Terror och splittring

Samtidigt överskuggas valen förstås till stor del av det nyligen avslutade kriget mot IS. Al-Abadis så kallade Seger-allians försöker kapitalisera på just denna seger och framställa sig som representanterna för trygghet och säkerhet. Och visst är längtan efter normalitet en viktig faktor.

– Just nu är folket på väg att återvända till det mindre kaotiska livet före IS. Läget är fortfarande illa, men jämförelsevis med den fruktansvärda IS-terrorn blir det en känsla av relativ stabilitet, säger Lina al-Nahar, vänsteraktivist och medlem i Vänsterpartiet och IKP. Samtidigt är den bild av nationell enighet som skapats tack vare kriget mot terroristerna till stor del en chimär, menar al-Nahar:

– På den politiska arenan är läget kaotiskt och splittringen större än någonsin. Det finns varken ett enat folk eller ett enat land som partierna slåss om eller för: det vi har är politiska agendor, nationalistiska och kapitalistiska linjer som styrs av grupper med privata intressen.

För samtidigt som kampen mot IS är färsk i minnet hos de flesta domineras den politiska debatten av ett växande missnöje med den utbredda korruptionen och maktfullkomligheten hos de etablerade politiska krafterna. Den 16 juli 2015 utbröt stora politiska protester över stora delar av landet, med centrum på Bagdads Tahrir-torg. Hundratusentals människor protesterade mot de styrande eliterna, och demonstrationerna har pågått från och till sedan dess.

Sekularism och antisekterism

Som en del av kampen mot korruptionen har också frågan om den religiösa tillhörighetens roll i politiken kommit att hamna i centrum. Protesterna mot sekterism och korrupción har blivit en ny kraft i Iraks politiska landskap. Jajo Jirgees ser proteströrelserna som något som ger hopp om en ljusning, och framför allt något som skapat ett större utrymme för anti- och icke-sekteristiska rörelser och krafter.

– Anti-sekterismen är mer accepterad nu än för några år, till stor del sedan tack vare vårt tålmod och folkets växande erfarenhet och bättre förståelse för innebörden i begreppet.

Folket har testat det religiösa styret och vet vad utfallet blivit: mer fattigdom, mer arbetslöshet, dålig sjukvård, sämre skolor och bristfällig säkerhet.

Till skillnad från tidigare har också flera av de politiska blocken försökt framställa sig som religionsöverskridande. Givet deras historia, och det faktum att de flesta av dem fortfarande leds av representanter för det rådande, sekteristiska systemet, är det svårt att ta det på stort allvar. Frågan är också om landet verkligen är redo att lämna sekterismen bakom sig på allvar, menar Lina al-Nahar.

– Sekterismen är stark och det är nog naivt att tro att den kommer att försvinna under en nära framtid. Miljön irakierna lever i i dag är knappast redo för sekularism ännu. Kanske till nästa val. Men jag upplever att det finns en förändringsvilja hos den yngre generationen.

Kontroversiell allians

IKP har under de senaste åren spelat en avgörande roll under proteströrelserna och har ett grundmurat rykte som representanter för just sekularism och kampen för social rättvisa. Partiet var länge ett av världens starkaste kommunistpartier, men led oerhört hårt under Saddam Husseins styre och har fått kämpa för att återuppbygga rörelsen sedan 2003.

I det kommande valet har IKP bildat en allians som försöker representera ett alternativ till de etablerade krafterna. Denna nya allians är dock i sig långt ifrån okontroversiell, inte minst eftersom dess andra huvudkraft är den kände shiitiska ledaren Muqtada al-Sadr och hans så kallade Sadrism-rörelse. Sadrismerna var visserligen en viktig kraft i protesterna mot korruptionen och har också uttryckt kritik mot det sekteristiska systemet, men även inom partiet har diskussionens vågor gått höga: är det verkligen en bra idé att alliera sig med en rörelse som när allt kommer omkring leds av en religiös skriftlärd?

Enligt Jajo Jirgees öppnar alliansen nya möjligheter för IKP och vänstern i allmänhet:

– Al-Sadr-gruppen har förändrat sin roll många gånger, från milis mot ockupationen till stöd för våra demonstrationer på Tahrir-torget för tre år sedan, och de har varit i konflikt med andra grupper i parlamentet. Al-Sadrs anhängare är också vår målgrupp: de är till stor del arbetare och utbildade. De lever i fattigdom och har varit offer för alla regeringar hittills.

Lina al-Nahar är mer skeptisk, även om hon ser logiken i att försöka nå ut till nya grupper:

– Jag har förståelse för hur partiet tänker när det kommer till hoppet om att få till stånd en bredare rörelse. Men Muqtada al-Sadr har redan 40 parlamentsplatser och har tidigare varit allierad med regeringen. Varför är han plötsligt så villig att överge sin maktposition nu? Jag är rädd för att få vi kommer få se många brutna löften efter valet, säger al-Nahar.

Trots allt finns ändå ett hopp om att Irak kanske äntligen är på väg ut ur en period som, även med landets egna mått mätt, har varit oerhört svår. Om vänstern, ungdomen och de nya radikala krafterna är starka nog att bryta igenom den skugga av korrupktion, sekterism och terrorer som fortfarande vilar över landet återstår att se.

Lästips – för en uppföljning om valresultatet, se artiklarna av Joseph Daher ur *Internationalen* och August Eliasson ur *Proletären* nedan.

Internationalen

Bräcklig allians mellan Shiamuslimar och kommunister

Joseph Daher

Internationalen 23/7 2018

Vid de första irakiska valen sedan ISIS' nederlag i Mosul vann Saïorun – "Marschen för reformer". Koalitionen leds av shia-prästen Moqtada al-Sadr. Kommunistpartiet är också med. Joseph Daher förklarar läget.

Många parlamentsledamöter, varav en del hade suttit i parlamentet sedan de första valen efter invasionen 2005, förlorade sina platser. Totalt 215 av 329 deputerade är nybörjare i parlamentet.

Kommunister demonstrerar i Irak

Valet utlöste en störtflod av anklagelser för fusk, i synnerhet från framträdande politiska figurer som inte blivit omvalda. Parlamentet har beordrat omräkning för hand och att alla valsedlar som avlämnats av kurdiska säkerhetsstyrkor, personer som tvångsförflyttats inom landet och utlandsväljare, ska slopas. Det har också röstat för att tills vidare avskaffa valkommissionen och har i dess ställe utsett nio domare.

Sadrs rörelse – som är känd för att ha kämpat mot de amerikanska ockupationstrupperna under hela 2000-talet liksom för sin inblandning i sekteristiska brott under samma period – har tagit avstånd från åtgärderna. Sadrs högsta rådgivare, Dhiaa al-Asadi, förklarade i ett meddelande på Twitter att allt fusk eller överträdelser under valprocessen skulle fördömas, men att valkommissionen och den federala domstolen borde hantera dem. Han uttryckte också oro över att vissa partier försökte sabotera Sadrs seger, och anklagade motståndare för att kidnappa och manipulera parlamentet.

Motigheterna efter valet har ökat spänningarna i ett land som redan är oroligt. Under förberedelserna inför valet blev kommunistpartiets högkvarter i Bagdad måltavla för två hemmagjorda bomber. Sedan valet har en explosion skakat Sadr City, Sadrs viktigaste fäste i Bagdad, och dödat 18 personer och skadat mer än 90. Den 8 juni drabbades staden Kirkuk av en rad explosioner.

Den 10 juni gick så ett förråd som innehöll hälften av Bagdads valsedlar upp i rök. Lagerlokalen innehöll röster som hade avlagts i det shiadaminerade området al-Rusafa i Bagdad.

Segern för Sadrs allians ”Marsch för reformer” ska tolkas på två sätt. För det första har irakierna visat sin avsky för landets sekteristiska politiska system, sociala ojämlikhet och bedrövliga samhällsservice. Enligt den irakiska regeringen levde 22,5 procent av befolkningen i absolut fattigdom 2014. Andra beräkningar anger ännu högre siffror: vissa hävdar att nästan 10 miljoner irakier, eller mer än en fjärdedel av landet, lever i yttersta fattigdom.

Det andra viktiga skälet till att Saiorun blev störst är missnöje med den sekteristiska härskande klassen, en följd av den av USA och Storbritannien ledda invasionen. Den

sekteristiska härskande klassen består av alla de olika ledarna för landets etniskt eller sekteristiskt baserade politiska rörelser. Den shiamuslimska delen av den politiska och ekonomiska eliten har varit den klart dominerande aktören sedan 2003, och har erövrat nästan absolut kontroll över statens institutioner och resurser.

Det innebär inte att Iraks shiamuslimer är en privilegierad grupp – den överväldigande majoriteten har inte dragit någon ekonomisk fördel av sina ledares politiska makt och har drabbats av korruptionen och bristerna inom den statliga samhällsservicen.

Sedan 2015 har irakier från olika skikt inlett massiva folkliga protester mot just detta system. Alliansen mellan sadristerna, det irakiska kommunistpartiet och andra grupper uppstod ur dessa mobiliseringar, som ropade: ”Bröd, frihet, civil (icke sekteristisk) stat”. Det irakiska kommunistpartiet och andra sekulära grupper organiserade veckoprotester på Tahrirtorget, en kort promenad från den Gröna zonen och den irakiska regeringens säte. Sadrs anhängare anslöt sig tidigt till protesterna, och 2016 stormade de den kraftigt befästa Gröna zonen och tog tillfälligt kontroll över regeringsbyggnaderna.

Men det var ingen självklarhet med en valallians mellan de olika protestgrupperna. Det irakiska kommunistpartiets generalsekreterare Raid Jahid Fahmi sa under förberedelserna inför valen att hans parti och sadristerna kom överens om att koncentrera sig på de frågor som förenar dem – att bekämpa arbetslösheten och korruptionen, och gå mot det utländska inflytande i Irak – istället för de som inte förenar dem: nämligen kvinnans rättigheter och sekularism. Sadristerna har till exempel inte mobiliserat mot ”Jaafari-lagen” som skulle ha tillåtit så unga flickor som nioåringar att gifta sig.

Det irakiska kommunistpartiet har bortsett från dessa brister för att komma i kontakt med sadristernas folkliga bas, som till stor del består av shiamuslimska folkliga klasser. Det hoppas också pressa Sadr och hans rörelse – ett landsomfattande nätverk av politiska, sociala, religiösa och militära aktörer – till en mer ”civil” (madani) ståndpunkt. (Många i Sadrs rörelse var också negativa till alliansen och kritiserade pakten för att gå alltför långt i riktning mot sekularism.)

I sitt valprogram betonade Saïorun antiterrorism, antikorrupcion, nationell försoning och enhet, en ny vallag, förbättrat styrelseskick och garanterad tillgång till mänskliga och sociala rättigheter (utbildning, social trygghet, anständiga levnadsförhållanden och bostäder). Programmet var knapphändig vad gäller detaljer, och var diffust om hur man ska bekämpa korruptionen eller den politiska sekterismen, samhällets militarisering eller den bakåtsträvande ekonomiska politiken.

Som den irakiska feministen och forskaren Zahra Ali och andra har konstaterat, så har många vänsterrörelser och antisekteristiska demonstranter ”varit kritiska mot alliansen med sadristerna. En del fruktar att den blir ett redskap som gynnar dessa och att de får monopol i denna rörelse som ursprungligen kom från civilsamhället, medan andra ser en grundläggande motsättning mellan protesternas ”civila” natur och sadristernas sekteristiska och islamistiska identitet, liksom att de varit inblandade i regeringens korruption och sekteristiska våld. Eftersom det inte har funnits några massiva protester som krävt en reform av vallagarna som gynnar de stora partierna vid makten, har således många helt enkelt bestämt sig för att bojkotta valen.”

Bojkotterna bidrog till det historiska låga valdeltagandet. Bara 44,52 procent av de röstberättigade röstade, det lägsta sedan 2003. I Bagdad, som har 69 platser i parlamentet, kom bara 33 procent av väljarna till vallokalerna.

Sadr är välkänd för sina uttalanden för irakisk överhöghet. Efter invasionen 2003 iscensatte Sadrs Mehdiarmé två uppror mot de amerikanska trupperna, och amerikanska tjänstemän beskrev honom vid den tiden som det största säkerhetshotet i Irak. Senare upplöste Sadr gruppen när han flyttade till Iran, och bildade därefter 2014 milisen Fredsbrigaderna för att

kämpa mot Islamiska staten.

Tidigare har han också fördömt Teheran, och protesterat mot all iransk politisk eller militär inblandning i Irak. Samma kväll som valresultatet tillkännagavs samlades hans anhängare i Bagdads centrum och ropade paroller som ”Iran ut”. Men på senare tid har Sadr tonat ner sin retorik. Nu säger han att i egenskap av granne har Iran regionala intressen att skydda. Han hoppas bara att de inte lägger sig i irakiska angelägenheter. Han krävde också att hans anhängare skulle sluta med Iranfientliga skällsord och varnade att de som fortsatte ”kommer att orsaka krig och våld i Irak”. Sadr kommer troligen att söka någon sorts samförstånd med Iran snarare än att på något grundläggande sätt ifrågasätta dess inflytande i landet.

Ändå har Iran, som har stor politisk, militär och ekonomisk makt i Irak, betraktat Sadr och Saiorun med försiktighet. I februari förkunnade Ali Akbar Velayati, den iranske högste ledaren ayatolla Ali Khameneis närmaste rådgivare: ”Vi kommer inte att låta liberaler och kommunister styra Irak.” Och omedelbart efter valet inledde Teheran en politisk offensiv för att försöka ena sina allierade och blockera Sadrs väg till makten. När de förstod att det var en alltför överväldigande uppgift att knuffa Sadr åt sidan, så försökte de införliva Sadr i en shiamuslimsk allians som skulle kunna neutralisera hans inflytande. Iranska tjänstemän har sagt att de vill ha ”en stark regering, fjärran från amerikanska och saudiska påtryckningar och utländskt inflytande”.

Andra länder manövrerar också för att få positioner. Sadr har mött ambassadörer från alla Iraks grannar utom Iran – Turkiet, Syrien, Jordanien, Saudiarabien och Kuwait. Och den amerikanska presidentens speciella sändebud Brett McGurk reste till Irak för att överlägga med olika partier för att påverka samtalen om regeringsbildandet.

Sadr har plötsligt blivit diplomat, och även slagit an en mer försonlig ton mot den nuvarande irakiska regeringen. Efter explosionen i Sadr City uppmanade prästen alla väpnade grupper att lämna in sina vapen och utropade distriktet till ett vapenfritt område. Sadr antydde visserligen redan i december förra året att hans milis var beredd att avväpna sig efter att Islamiska staten lidit nederlag – och underströk att nedrustningskampanjen skulle riktas till alla väpnade grupper, inte bara hans anhängare – men hans kommentarer tycks vara en verklig olivkvist i syfte att minska spänningarna mellan Sadr och regeringen.

Eftersom Sadr inte ställde upp själv i valet kan han inte bli nästa premiärminister. Men han är helt klart den ledande kraften under förhandlingarna om att upprätta en ny regering. Den 7 juni tillkännagav Sadr att han hade bildat en ny koalition med Ammar al-Hakims Hikmarörelse och Salim al-Jabouris och Ayad Allawis al-Wataniya, vid namn Majoritetens nationella skyddsallians. De utfärdade en kort färdplan som skisserade deras centrala principer, bland annat att stärka Iraks enhet, demokrati och friheter. De angav också sitt stöd till ekonomiska reformer som skulle stärka den privata sektorn och uppmuntra investeringar. Med andra ord mer nyliberalism.

Några få dagar senare tillkännagav Sadr och Fatah-alliansens ledare Hadi al-Ameri en pakt mellan sina två politiska block och att de hade inlett samtal om att bilda regering. Sadr gjorde klart att denna allians inte upphävde hans tidigare överenskommelse med Wataniya och Hikma. De två största kurdiska partierna, KDP och PUK, utfärdade ett gemensamt uttalande där även de stödde alliansen mellan Ameri och Sadr. Wataniyalistan förkunnade att Saioruns allians med Fatah-alliansen bröt mot deras koalition med Sadrs lista eftersom de avvisar ”väpnade grenar” – en tydlig hänvisning till Fatah.)

Trots uppmaningarna att bekämpa korruptionen och genomföra reformer verkar denna allians – som har kokats ihop av två centrala figurer i det sekteristiska politiska systemet – vara en fortsättning av status quo. Före valet hade Sadr förkunnat att han inte skulle samarbeta politiskt med Ammar al-Hakim eller dela plattform med honom. Nu är han nära allierad med honom. Det är inte ett slag mot sekterismen utan istället ett stöd till ett ojämnt politiskt och

ekonomiskt system.

Samma sak med Sadr's allians med Ameri. Istället för att utmana Irans inflytande i landet stärker pakten detta inflytande samtidigt som den befäster en sekteristisk dynamik i de statliga institutionerna. Ameri är nära allierad till Teheran och tidigare ledare för Badrmilisen som kontrollerar inrikesministeriet.

Valen visade vanliga irakiers missnöje mot det politiska systemet och dess representanter. De vet att den irakiska borgarklassens olika delar har använt oljeindustrin för att bygga upp och befästa massiva korrupsionsnätverk, samtidigt som de har drabbats av arbetslöshet och dålig samhällsservice. De vet att det politiska systemet gör det mycket svårt att ta itu med landets problem i fråga om demokrati, ojämlikhet och ekonomisk utveckling.

Förhoppningarna om ett mer jämlikt och demokratiskt politiskt system ligger inte hos den valallians som leds av Sadr, eller överenskommelser med eliten efter valet, utan i de pågående folkliga protesterna mot sekterismen, korrupsionen och den nyliberala politiken.

Många arbetare och fackföreningsmedlemmar har fortsatt att strejka och demonstrera mot privatiseringen av elnätet. Protester har brutit ut mot misslyckandet att tillhandahålla en så central samhällsservice som vatten. Det fortsatta motståndet från kvinnoorganisationer och grupper som är mot Jaafari-lagen har också varit betydande. En ljusglimt i förra månadens kraftmätning var att Majida Al-Tamimi återvaldes som kandidat för Saiorun i Bagdad. Hon är berömd för att bekämpa korrupsion, social orättvisa och sekterism, och för att avvisa Jaafari-lagen.

De senaste valen kan därmed utgöra ett nytt steg framåt för att fördjupa det folkliga motståndet underifrån och för att bygga ett progressivt alternativ till den irakiska härskande klassen – en härskande klass som alltmer även omfattar Sadr själv.

Översättning från engelska, Göran Källqvist

Generalens son – en boks resa till Sverige

Marco Jamil Espvall

Internationalen 17/7 2018

Morfar var Israels första ambassadör i Sverige, pappa var general i Israels armé. Själv

propagerar han för bojkott, desinvestering och sanktioner mot Israel. Internationalen träffade Miko Peled i ett soligt sommar-Stockholm.

Miko Peled växte upp i en familj som tillhörde Israels militära och politiska elit. Hans far var general under sexdagarskriget 1967, då Israel ockuperade Västbanken, Gaza, Golanhöjderna och Sinaihalvön. Hans morfar var en av staten Israels grundare och undertecknade Israels självständighetsdeklaration. Själv tjänstgjorde Miko Peled som fallskärmsjägare i en av IDF:s elitförband.

Mikos systerdotter dödades av en palestinsk självmordsbombare 1997. Det drev Miko Peled att söka efter en sannare historia om Israel och Palestina. Det har förändrat hans liv, vilket han beskriver i boken *Generalens son* – en israels resa genom Palestina. Nu reser han världen runt och berättar sin historia – om hur han, från att varit en övertygad sionist, blev en propalestinsk aktivist och tydlig förespråkare för bojkott av staten Israel.

Jag träffar Miko Peled under hans korta besök i Sverige. Han har aldrig varit så här långt norrut i världen förut och det kanske dröjer innan han får anledning att besöka Sverige igen. Men en koppling till Sverige finns bakåt i släkt-historien. Miko Peled berättar för mig att hans morfar Avraham Katznelson var stationerad i Stockholm i egenskap av Israels förste ambassadör för Skandinavien 1950–1956.

I boken följer vi Miko Peleds personliga resa i skuggan av sin dominante far, Matti Peled, känd israelisk general – och senare också fredsaktivist.

Miko Peled beskriver målande hur det var att växa upp i Jerusalem, mitt i den inre krets av sionister som grundade och styrde den då fortfarande unga staten Israel, och om sin tjänstgöring i den israeliska armén. Han låter läsaren följa med i de första trevande försöken till dialog med palestinier, och hur han steg för steg blir en del av den marginaliserade judiska solidaritetsrörelsen som arbetar mot israels ockupation.

Ungefär halvvägs igenom boken höll jag på att storkna av att först tvingas läsa en i mitt tycke förljugen sionistisk historieskrivning, för att sedan genomlida en självförhårligande beskrivning av en vit judisk man som full av energi agerar ”White Saviour” när han flänger runt i Mellanöstern och USA för att skapa fred och ställa allting till rätta, efter att sett ljuset och insett sin roll som förtryckare.

Miko Peled skrattar gott när jag beskriver min reaktion:

– Det var svårt för mig också när jag skrev boken. Jag ville gå direkt till slutet och delge alla smarta insikter jag fått i processen som ledde fram till att jag skrev den. Jag tycker inte helt och hållet om mig själv så som jag beskriver mig i början av boken. Men som min förläggare så klokt sa: ”Tänk på att läsaren inte är i slutet på boken när hen börjar läsa, utan i början; precis som du själv var. Du beskriver en process och måste låta tankarna mogna i takt med dig själv. Det är ju den förändringen som är själva historien här.”

Jo, hela perspektivet förskjuts ju mot slutet av boken och i efterordet.

– Men du är i gott sällskap. Den palestinska författaren Susan Abulhawa, hon som skrivit boken *Morgon i Jenin*, reagerade på ett liknande sätt när hon läste boken som research innan hon i rollen som moderator skulle leda ett samtal med mig i New York. Jag fick reda på det långt senare när hon i en text i webzinet *The Electronic Intifada* erkände att hon ”100 sidor in i boken var tillräckligt irriterad för att be om att bli befriad från uppdraget att intervjua Miko

Peled”. Men det var ju där jag var då, och majoriteten av israelerna är fortfarande kvar där.

Jag kom själv precis tillbaka från Palestina och reste via Tel Aviv. Och bredvid mig på planen satt en israelisk man bosatt i Sverige som var på väg ner till ett bröllop. När han fått klart för sig att jag var gift med en palestinska och var på väg till Ramallah på Västbanken började han skämta med mig på ett oerhört kränkande sätt: han talade högt så att alla omkring kunde höra "ÄR DU BEVÄPNAD? (...) ÄR DET DÄR ETT BOMBBÄLTE?!! Åh, NU ser jag det var ju ditt säkerhetsbälte". Jag var faktiskt orolig för att planet inte skulle lyfta med mig ombord eftersom flygvärdinnorna blev riktigt nervösa av hans högljudda pladder. Det blottade den smärtsamma verkligheten att de flesta Israeler inte vet ett skit om sina grannar vars land de ockuperar och att hela det enda kitt som håller det ojämlika Israeliska samhället samman är rädsla...

– Rädsla och hat. Vi får inte glömma hatet här. Själva staten Israels fundament är byggt på våld, från dag ett. Det finns en obefogad paranoid rädsla för "Araberna" som de flesta judiska israeler får i sig via modersmjölken, kombinerad med en verklighet som faktiskt är våldsam. Framför allt handlar det om våld som drabbar palestinier, ett våld som varje israel internerar och lär sig utöva under sina obligatoriska två eller tre år som värnpliktiga.

Och så säger israelerna att allting skulle ordna sig om palestinierna bara slutade att lära sina barn att hata.

– Yeah right. (ironisk grimas) Det är egentligen otroligt hur LITE palestinierna faktiskt hatar sina förtryckare.

Om vi utgår från den lägesbeskrivning om du just levererade, så är det svårt att se hur embryot till en rättvis fred i Israel/Palestina skulle kunna komma inifrån det israeliska samhället självt.

– Nej, det är ju uteslutet. Ingen förtryckare i världshistorien har någonsin gett upp sina privilegier frivilligt. Israel är en kolonial bosättningsstat som förr eller senare kommer att falla samman av sin egen tyngd. Men för att inte alla palestinier på marken ska hinna dödas eller fördrivas innan det sker, krävs att det skapas ett tryck inifrån från palestinierna, och utifrån från omvärlden.

Vad kan du med din bakgrund göra för att vara en del av lösningen och inte en del av problemet?

– Göra det jag gör nu: Resa runt och prata med såna som dig om vikten av BDS. Jag kan stödja och delta i det folkliga motståndet på Västbanken. Att vara född som privilegierad israelisk jude, och veta vad jag vet, tvingar mig moraliskt att kämpa för rättvisa. Jag kan stå längst fram, mig kommer soldaterna antagligen inte att skjuta. Jag behöver inte vara orolig för att gripas, eftersom jag vet att jag släpps dagen efter, utan att misshandlas eller att som palestinierna riskera att hamna i limbo av administrativt förvar på grund av militärlagar där jag kan hållas fängslad i månader eller år utan rättegång.

Men om du har rätt, och Israel som judisk stat är dömd av historien att gå under, vad är i så fall alternativet?

– Ett sekulärt icke-rasistiskt Palestina för alla som bor där, oavsett religion eller etnicitet.

Staten Israel kan aldrig någonsin bli legitim. Det är en stat som grundades som ett kolonialt projekt, och liksom alla andra koloniala stater bygger den på rasism och användningen av våld mot ursprungsbefolkningen. Israel skapades genom etnisk rensning när 750 000 palestinier fördrevs. För dom av dina läsare som vill veta mer om detta rekommenderar jag min vän historikern Ilan Pappes böcker.

Det framgår av efterordet att du sedan boken skrevs har skilt dig och träffat en palestinska. Hur gick det sen: är ni fortfarande ett par?

– (skrattar) Jo, jag och Fadwa gifte oss. Och vår dotter Shuruq, vars namn betyder soluppgång på arabiska, är snart tre månader gammal.

Mabruk! (Grattis!) Jag är själv gift och har barn med en palestinska.

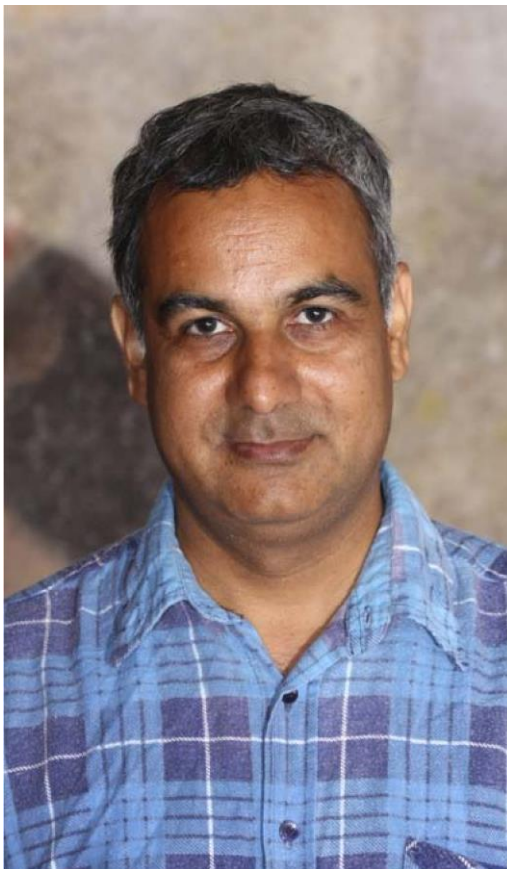
– Tack! Och grattis själv. I går stoppades faktiskt Shuruq av israeliska soldater vid en checkpoint i Palestina för första gången sitt liv. Anledningen var att hon inte hade något israeliskt visum på sitt amerikanska pass. Därför blev hon nästan nekad tillträde till ”Israel” från ”Västbanken”. Hon reste med sin mamma, mormor och moster, palestinska kvinnor som alla hade giltigt israeliskt ID.

Vad kan jag säga? Välkommen till Ockupationen min dotter! Det här är Israel.

Islamister är varken anti-imperialister eller fascister

Farooq Sulehria

Internationalen 26/7 2018

Islamister är varken Det finns en farlig tendens att slarvigt beskriva islamistiska fundamentalister som antiimperialister, men det är lika problematiskt att kalla dem ”islamistiska fascister”. Den islamistiska fundamentalismen är varken antiimperialism eller islamistisk fascism”. Det skriver Farooq Sulehria.

Farooq Sulehria är från Pakistan, där han var med och byggde Labour Party Pakistan. Han är verksam som journalist och har doktorerat vid School of Oriental and African Studies vid University of London.

De islamistiska fundamentalisterna är inte anti-imperialister eftersom de inte är antikapitalister. Anti-imperialism symboliserar befrielse men den islamistiska fundamentalismen är förtryckande. Den gör teologi av kvinnoförtrycket, religiösa minoriteter, ”kätterska sekter”, subnationalism och all sorts motstånd.

Det är inte heller islamistisk fascism som moderna akademiker eller islamofoba politiker i väst så lättjefullt betecknar den.

Men innan vi argumenterar mot att beteckna den islamistiska fundamentalismen som islamistisk fascism är det lämpligt att karakterisera både islamistisk fundamentalism och fascism.

Islamistisk fundamentalism kan karakteriseras som ett politiskt projekt med målet att tillämpa sharialagar genom (att erövra) staten.

Det har gjorts ett antal försök att förstå fascismen. Här används Ernest Mandels uppfattning

om fascismen. Mandel bygger i sin tur på Leo Trotskij.

För det första är fascismen en ”aldrig tidigare skådad social, politisk och militär form” och ”en produkt av den imperialistiska monopolkapitalismen” som framträdde som ett nytt skede under det imperialistiska monopolkapitalet. För att citera Mandel: ”det speciella med fascismen [är inte] att den uttrycker ’en aggressivitet som finns rotad i den mänskliga naturen’ – ty den uttrycks lika mycket i ett oräkneligt antal olika historiska rörelser – utan att den ger denna aggressivitet en aldrig tidigare skådad social, politisk och militär form. Alltså är fascismen en produkt av den imperialistiska monopolkapitalismen.”

Det centrala kännetecknet för att identifiera fascismen, hävdar Mandel, är att undersöka dess inställning till det moderna samhällets två främsta klasser: storföretagarna och arbetarklassen. Mandel konstaterar:

”Den är inte bara ’monopolkapitalets öppna diktatur’. Den är en speciell sorts ’stark verkställande makt’ och ’öppen diktatur’. Den kännetecknas av att den krossar alla arbetarorganisationer – även de mest måttfulla och förvisso de socialdemokratiska. Den försöker på ett våldsamt sätt förhindra varje form av organiserat självförsvar från arbetarnas sida, genom att fullkomligt mala sönder dem.”

Om den fascistiska diktaturen ska fylla den historiska roll som beskrivits ovan, så måste i själva verket arbetarrörelsen enligt Mandel slås tillbaka ”redan före maktövertagandet”.

Det är inte heller ett slumpmässigt fenomen. Det var specifika omständigheter som skapade och gynnade fascismen. Mandel hävdar att fascismen uppstod under en ytterst intensiv kris för det allra mest moderna monopolkapitalistiska samhället och den hade ett speciellt uppdrag: ”Det fascistiska maktövertagandets historiska funktion är att plötsligt och våldsamt förändra villkoren för hur mervärdet produceras och realiserar till förmån för monopolkapitalismens viktigaste grupper.”

Även om fascismen är borgarklassens öppna diktatur, så är det en småborgerlig rörelse. En sådan massrörelse kan bara uppstå ur småbourgeoisin, kapitalismens tredje samhällsklass, mellan proletariatet och borgarklassen. När denna småbourgeoisie blir så hårt drabbad av inflation, konkurser för småföretag och massarbetslöshet för universitetsutbildade, tekniker och höglönlade anställda, att den blir förtvivlad, kommer det att uppstå en typisk småborgerlig rörelse bestående av ideologiska minnen och psykologiskt agg. Den kommer att kombinera en extrem nationalism och en åtminstone verbal antikapitalistisk demagogi med ett ytterst intensivt hat mot den organiserade arbetarrörelsen (”Mot marxismen”, ”Mot kommunismen”). När denna rörelse börjar angripa arbetarna, deras organisationer och aktioner fysiskt, då har en fascistisk rörelse fötts.

För att sammanfatta och uttrycka sig kortfattat kan man definiera fascismen som en småborgerlig rörelse som uppstår som ett nytt skede under en intensiv kris för det imperialistiska monopolkapitalet. Den blir borgarklassens öppna diktatur genom att anta en speciell politisk, social och militär form. Allra viktigast: den avvärjar, besegrar och krossar arbetarklassens organiserade former (fackföreningar, partier etc.) innan den griper makten. Efter att ha definierat de två rörelser som behandlas kan vi våga oss på att jämföra de två. Här är de viktigaste skiljepunkterna.

För det första, medan fascismen är en ultranationalistisk ideologi är fundamentalismen ett fenomen som härletts från religionen. Teoretiskt blir alla som omfattar islam en del av Ummah. Men en arab eller en sydasiat kan aldrig bli tysk.

För det andra är fascismen en produkt av/ett skede i den imperialistiska monopolkapitalismen. I motsats till det har fundamentalismen uppstått och lyckats i samhällen som man kan beskriva som förkapitalistiska eller i kapitalismens periferi. Ironiskt nog uppkom det första framgångsrika projektet på en förkapitalistisk arabisk halvö precis när fascismen uppnådde framgångar i det imperialistiska Europa. Dessutom återspeglar talibanernas uppkomst i det

stam-präglade Afghanistan de olika förhållandena mellan olika kapitalismer (i deras monopol- och perifera former) och de två rörelser som analyseras här.

Och medan, för att citera Mandel igen, "[f]ascismens speciella karaktär ... bara [går] att förstå inom ramen för den imperialistiska monopolkapitalismen", så går inte samma sak att sägas om fundamentalismen. I själva verket har fundamentalismen i många muslimska länder allierat sig med den antikoloniala och anti- imperialistiska kampen.

För det tredje är fascismen av nödvändighet en våldsamt rörelse med målet att på ett våldsamt sätt krossa arbetarklassen. Till skillnad från detta kan fundamentalismen använda våld eller inte göra det. Talibanerna eller al Qaida och Daesh använder våld för att uppnå sina politiska mål.

Muslimska brödrskapet eller Pakistans Jamaat-e-Islami är inte indragna i väpnad kamp (även om ingen av dem teoretiskt har förkastat jihad.)

Slutligen måste, som vi upprepade gånger har betonat ovan, fascismen krossa arbetarklassens organisationer. Men i detta avseende har fundamentalismen varierande meriter. Jamaat-e-Islami i Pakistan har till exempel byggt egna fackföreningsfronter (trots Jamaats envisa hävdande att Första maj inte ska firas eftersom det är en "otrogen" tradition).

Har inte båda dessa rörelser vissa liknande drag? Tja, det går också att hitta likheter mellan fundamentalisterna och den yttersta vänstern. Eller mellan fascismen och Saddams regim. Mandel varnade för sådana paralleller:

I ett land där den viktigaste delen av kapitalet ligger i utländska händer och nationens öde avgörs av den utländska imperialismen, är det meningslöst att kalla det en fascistisk rörelse när den nationella borgarklassen i sitt eget intresse försöker befria sig från denna dominans... [vanligtvis] riktar den nationella borgarklassens nationalistiska rörelser i de halvkoloniala länderna ... en del hårda slag mot storföretagen, i synnerhet mot det utländska kapitalet, och skapar samtidigt nya organisatoriska möjligheter för arbetarna.

Varför är det viktigt att skilja mellan dessa två rörelser? Av två skäl. För det första för att bekämpa islamofobin. (Ironiskt nog är en hinduisk fundamentalist en "Radikal nationalist" medan en kristen fundamentalist är "messiansk".)

För det andra har denna åtskillnad/parallell enorma politiska konsekvenser ur progressiv synvinkel. Att beteckna fundamentalism [som fascism] innebär (a) att utesluta alla taktiska allianser även i situationer som i Palestina där Hamas och vänstern kämpar mot Israels ockupation, (b) att ta parti för diktatoriska regimer eller imperialistiska angrepp som riktar sig mot fundamentalistiska projekt/regimer.

Artikeln är tidigare publicerad i den pakistanska tidningen *The News*.

Översättning: Göran Källqvist

Alla citat är ur Förord till Trotskijs [Kampen mot nazismen i Tyskland](#), på marxistarkiv.se

Se även (av Farooq Sulehria): [Tre resonemang om det politiska islam i Mellanöster](#) och [Den islamiska fundamentalismens rötter](#)

Offensiv

Efter invasionen – nyval i Turkiet

RS Eskilstuna

Offensiv 25/4 2018

Hundratals har dödats och över 100 000 har tvingats fly i samband med Turkiets mordiska krig mot Afrin.

Erdoğan använder kriget i Afrin för det nyval han har utlyst i Turkiet den 24 juni. I snart två år har undantagstillstånd, fängslanden, krig mot kurderna i Turkiet och total kontroll över media gett honom ännu större makt.

En central del av Erdoğans strategi har varit en den brända jordens politik mot den kurdiska minoriteten, som infördes från 2015 efter det första valgenombrottet för det pro-kurdiska vänsterpartiet HDP. Partiets klassfrågor och sociala krav uttryckte en politisering vänsterut hos en ny generation och visade potentialen i att bygga en bro mellan polariserade samhällen. Att bränna den här bron blev regimens besatthet, tillsammans med att krossa den kurdiska rörelsen i angränsande Syrien – som i Rojava har byggt sina egna institutioner sedan 2013 och står som ett uppmuntrande exempel för Turkiets egna kurdiska samhälle och dess önskan om att bryta förtrycket.

Därför startade Erdoğan invasionen av Afrin, en av de tre övervägande kurdiska självstyrande kantonerna i nordvästra Syrien (eller Rojava) den 20 januari. Han hoppades öka Turkiets vikt i maktkampen i Syrien och tillfredsställa sina neo-ottomanska ambitioner om att utöka Turkiets geopolitiska inflytande i Mellanöstern.

Den turkiska arméns krigiska framfart i Afrin har redan dödat hundratals människor och tvingat över 100 000 att fly. På marken stöds det av sunnitiska krigare från den så kallade Fria syriska armén, Al-Nusra Fronten och andra jihadistiska legosoldater.

Kurdiska talespersoner i Rojava har påpekat att Turkiet även använt kemiska vapen i Afrin. Vita huset, som de europeiska regeringarna, har i ord protesterat mot Turkiets invasion i Afrin, men har inte lyft ett finger för att förhindra det. De har inte råd att helt äventyra sina relationer med Turkiet – vilket skulle driva denna viktiga Nato-makt i Rysslands händer.

Ryssland gav utrymme och tillåtelse att använda syriskt luftrum åt de turkiska flygattackerna. Den internationella arbetarrörelsen måste motsätta sig den turkiska regimens angrepp och ockupation i Afrin och försvara det kurdiska folkets rätt till självbestämmande.

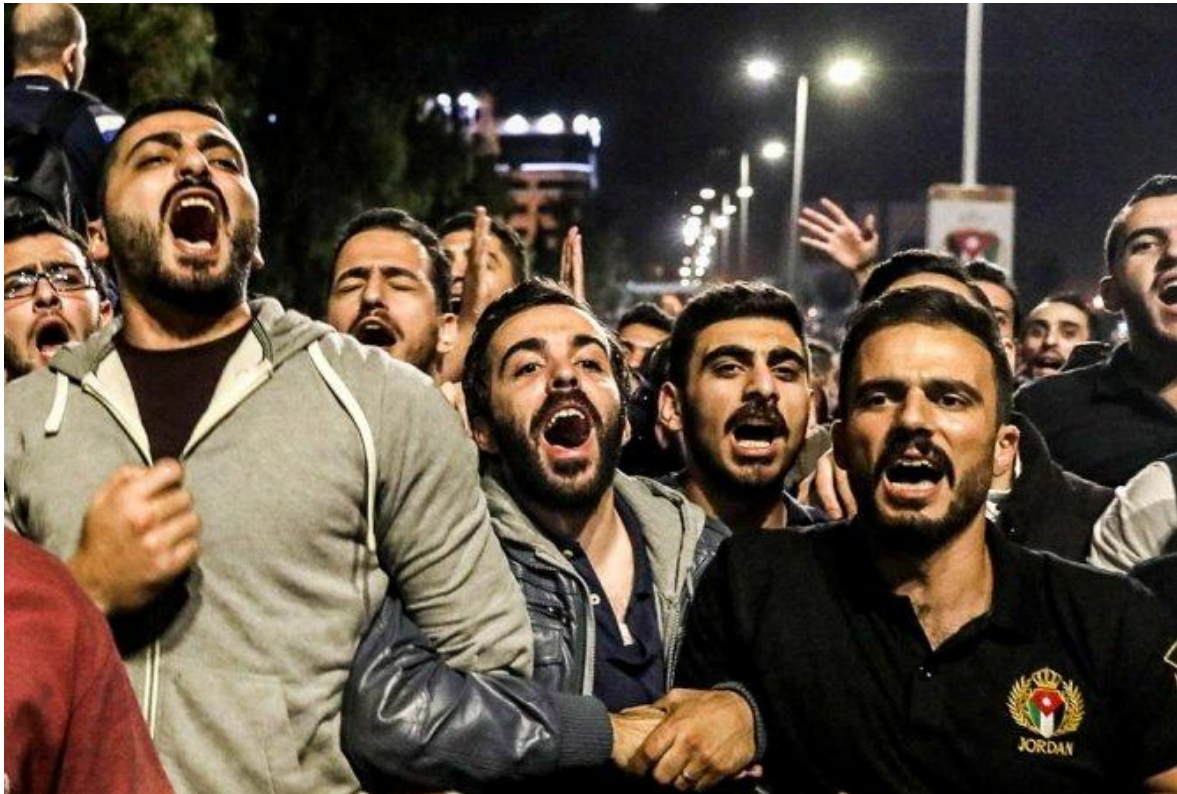
Erdoğans regim har vidtagit flera antidemokratiska åtgärder som hjälper kapitalistklassen att slå ännu hårdare mot arbetarklassen. I januari fängslades 11 medlemmar av det turkiska Medicinska förbundets centralråd, stämplade som "terroristålskare", på grund av ett uttalande mot kriget med titeln "Krig handlar om hälsa". Totalt har över 600 arresteringsorder utfärdats för personer som motsätter sig Afrin-invasionen på sociala medier.

Erdoğan måste utmanas av en rörelse som kräver att alla politiska fångar frigges, tar strid mot kriget och statens terror mot kurderna samt försvarar demokratiska och fackliga rättigheter. Den politiska vänstern, kämpande fackföreningar, sociala rörelser och HDP-anhängare, både kurder och turkar, behöver samlas. Gemensam kamp från arbetare och förtryckta för demokratisk socialism i hela Mellanöstern är den verkliga vägen framåt.

Jordanien: Växande rörelse skakar regimen

Shahar Benhorin

Offensiv 13/6 2018

Masskampen har avsatt premiärministern och tar strid mot IMF:s åtstramningsdiktat.

En generalstrejk och enorma demonstrationer har skakat det jordanska kungadömet. Detta efter den skarpa ökningen av levnadskostnader och regeringens korruption. Kampen har lyckats stoppa några av regeringens åtstramningar och har avsatt premiärministern. Den pågående kampen representerar ett nytt hopp för regionen.

Kung Abdullah återvände snabbt från ett besök till Albanien och sparkade premiärminister Hani al-Mulki i ett försök att stävja det sociala utbrottet i Jordanien. 33 fackföreningar utlyste en landsomfattande strejk onsdagen den 30 maj och öppnade dammluckorna för arbetarnas ilska. Trots fastan under Ramadan har tiotusentals stormat huvudstaden Ammans gator de senaste dagarna.

Den 2 juni nådde demonstrationerna på olika håll sin kulmen, där snittet på antalet demonst-

ranter uppskattas till över 200 000. Demonstrationerna fortsatte under natten mellan söndag och måndag, där stora knutpunkter i Amman och andra städer blockerades. På flera håll rapporterades det också om protesterande vid myndighetskontor och företag.

Jordanien har ansetts som ett av de mest ”stabila” länderna i Mellanöstern. Inte ens de stora protester som samlade miljontals i en revolutionär våg som svepte över regionen under arabiska våren 2011-12 nådde en sådan skala i Jordanien som nu. Faktum är att de nuvarande protesterna är oemotsvarade i skala och intensitet, även i jämförelse med de framgångsrika protesterna år 1989 mot olika ekonomiska beslut och mot regeringen i stort.

Internationella valutafonden (IMF) försåg kungadömet med lån, villkorat med diktat om en rad nyliberala åtgärder för att minska budgetunderskottet och den offentliga skulden (som var 96 procent av BNP). Statsbudgeten som godkändes i januari innehåller en rad åtstramningsåtgärder, vilket innebär en markant ökning i skattebördan för arbetarklassen. En ny köpskatt stegrade priserna på basvaror, inklusive vatten och bränsle. Men IMF:s krav har mötts av ett starkt och växande motstånd.

Ifjol började protester mot de ökade levnadskostnaderna och en folklig bojkott mot ägg organiserades som hundratusentals deltog i. Denna gång har de protesterande satt upp plakater på bensinstationer som lyder: ”Medborgare, jag vill inte förhindra dig från att tanka, men jag ber dig att bojkotta bensinstationerna i tre dagar”. Nätverk i sociala medier rasar [mot den förda politiken] liksom folket på gatorna gör, och paroller som till exempel ”Detta är en tjuvarnas regering” ekar på gatorna.

Den utlösande faktorn för generalstrejken och massdemonstrationerna var en ny lag som premiärminister al-Mulki pushade för som ett svar till IMF: att höja skatten inte bara för företagen, utan också för de anställda och applicera skatten på de fattigare skikten av arbetarklassen. Skatteundantagsgränsen kommer att sjunka från 17 000 dollar (146 000 kronor) om året till 11 000 dollar (95 000 kronor) om året.

Den jordanska regeringen har arrogant antagit att de kan överkomma ”bakgrundsljudet” från protesterna och beslutade om att höja bränsle- och elpriserna för femte gången detta år (!). Detta beslut bidrog till att intensifiera ilskan hos offentligheten och möttes av en ökad mobilisering för demonstrationerna i slutet av fredagsböerna den 1 juni och nästföljande dag. Kung Abdullah ingrep och meddelade att den senaste höjningen ställs in, men facken och demonstranterna var inte tillfredsställda. Kungen hoppades, liksom tidigare politiska kriser, att regeringsförändringar ska lätta och stabilisera den politiska situationen, men detta kommer inte att vara nog.

Huvudkravet för rörelsen är att upphäva det nya lagförslaget om inkomstskatten. Den 2 juni tecknades en vag överenskommelse mellan regeringen och facken, där man bland annat bildade en kommitté för att granska de juridiska stegen i lagförslaget, men utan någon överenskommelse angående inkomstskatten. Dock är det troligt att lagen kommer att läggas på is, särskilt eftersom en rad ledamöter har pressats underifrån till att uttrycka sitt motstånd till det.

Men i demonstrationerna – särskilt i huvudstaden Amman – finns det uppmaningar om att gå längre, med krav på att regeringen och parlamentet måste avgå. Till och med uppmaningar om att kungen ska bort har rapporterats.

Facken, som representerar såväl offentligt som privat anställda, utlyste ännu en landsomfattande strejk till den 6 juni. Initiativet är för närvarande fortfarande i händerna på facken och organisatörerna för demonstrationerna på olika håll, och regimen är i en försvarsställning, men utvecklingen är ännu inte helt ur deras kontroll. Kronprinsen Hussein mötte polismännen på gatorna och vädjade till dem att inte döda demonstranterna. I detta skede skulle den jordanska regimen riskera en än större social explosion om de försökte krossa kampen med polisens styrkor.

De har redan lyckats provocera den etablerade medelklassen, som är under ett växande ekonomiskt tryck, såväl som stamledare vilka regimen i det förflutna har litat på för att hjälpa dem stoppa sociala kamprörelser. Nu har dessa medelskikt anslutit till demonstrationerna.

Om kungen likt premiärministern chansar på att gå med på IMF:s krav genom att fortsätta genomföra åtstramningarna kan protesterna utvecklas till en revolutionär rörelse som kan störta regimen. Regimens dilemma är att även om de gör eftergifter kan det leda till att ”rädslans barriär” kollapsar, att massornas självförtroende stärks och att rörelsen blir mer beslutsam.

Den härskande klassen i regionen har anledning att frukta denna dramatiska eskalering av den jordanska klasskampen. Det kan hjälpa till att återetablera självförtroendet och en kampanda hos massorna i andra länder och få ett slut på ”den arabiska vintern” (reaktionen efter 2011 års massrörelser), vilket gjorde att de härskande klasserna, reaktionära styrkor och imperialistiska makter kunde leda en våldsamt kontrarevolution och kasta ner hela regionen i blodiga konflikter och växande bedrövelse.

De regionala omständigheterna har varit en central faktor i att Netanyahus (Israels premiärminister) högerregering har överlevt de senaste åren, med sin grund i en intensiv säkerhetsdemagogi. Om regimen avskaffar åtstramningsåtgärderna för att tysta massorna kommer de behöva en alternativ ekonomisk plan för att försöka stoppa utvecklingen av en mer allvarlig kris i den stapplande kapitalistiska ekonomin.

Det är möjligt att IMF, under trycket från utvecklingen, kan dämpa sina diktat något och kanske kommer det förslag om ekonomiskt ”stöd” från kapitalistmakterna. Men dessa kommer inte att vara tillräckliga för att strukturellt lösa skuldproblemen, levnadskostnaderna, den höga arbetslösheten – som ökar med flyktingkrisen – och den ökande ilskan över ojämlikheten. Jordaniens kvinnor lider av de enorma könsskillnaderna, och trots att landet har en av de högsta utbildningsnivåerna i Mellanöstern får bara en liten andel av dem en anställning.

Den kapitalistiska regimen kommer förmodligen att försöka skjuta upp några av sina dekret, men ändå fortsätta att försöka lösa de strukturella ekonomiska problemen med en nyliberal politik med målet att göra det lättare för de jordanska och utländska kapitalägarna att exploatera de jordanska arbetarna.

Muslimska brödrskapet – som har lyckats utnyttja tidigare demonstrationer och politiska kriser till att öka sitt stöd, samtidigt som de stödjer monarkin och står för en prokapitalistisk högerpolitik – spelar inte en central roll i utvecklingen denna gång. Arbetarorganisationer och ungdomar leder demonstrationerna.

Detta stärker potentialen för bygget av en mer effektiv kamp mot åtstramningsåtgärder, fattigdom, den korrupta politiken, repressionen och ojämlikheten, som samtidigt förespråkar en alternativ plan som representerar de verkliga intressena hos arbetare, de fattiga och ungdomen.

Detta i kontrast till de vaga uppmaningarna av vissa inom medelklassen om att upprätta en ”nationell räddningsregering”. Men varje ”alternativ” regering som skulle försöka lösa krisen på en kapitalistisk grundval, även om de prioriterar eftergifter för att stävja massilskan, skulle förr eller senare behöva gå med på den härskande klassens krav på prokapitalistiska och antiarbetarklassåtgärder i ett försök att stabilisera systemet.

En verklig ”räddnings”-regering skulle behöva representera arbetarnas organisationer, ungdoms- och samfundsorganisationer, och bestå av genuina representanter från dessa. Den skulle stå inför uppgiften att leda kampen mot den rika kungafamiljen, de förmögna kapitalisterna och de imperialistiska företagen för att utrota fattigdom och arbetslöshet, och etablera en genuin demokrati med sikte mot en socialistisk omvandling av samhället. Utvecklingen i Jordanien skapar tillsammans med de folkliga massprotesterna från Gaza-

remsans befolkning hopp om en återgång till den typ av kamp som behövs i hela regionen mot den korrupta eliten, de förtryckande regeringarna och de bankrutta regimerna.

Irans ekonomi nära kollaps

P. Daryaban

Offensiv 24/7 2018

Massprotester mot regimens korruption och högerpolitik samt stundande ekonomisk kollaps skakar regimen i Iran.

Vecka för vecka gör den akuta ekonomiska krisen i Iran att allt fler sociala grupper förs in i konfrontationer med regimen.

För sex månader sedan var fattiga, arbetslösa och desillusionerade ungdomar i tiotal småstäder aktiva i oemotsvarade – men inte oväntade – protester. Gatuprotester, strejker, protestmöten och strejkvaktskedjor, med industriarbetare, fattiga bönder, kvinnor och sufier pågick utan avbrott och utan att regimen kunde inte föra fram en lösning. Vidare har rapporter om korruption och misskötsel uppdagats allt mer på sociala media, vilket har eldat på folkets ilska.

Med den kommande varma perioden kommer miljöproblem – särskilt bristen på vatten – att påverka stora delar av landet. Den senaste utvecklingen har varit protester i Khorramshahr, en stad i det till största delen arab-befolkade Khuzestan-provinsen. Den flera veckor långa bristen på rent vatten i staden ledde till blodiga sammandrabbningar mellan lokalbefolkningen och säkerhetsstyrkor. Solidaritetsmanifestationer hölls i närliggande städer. Regimen har slösat miljardtals dollar i sin rivalitet med andra länder i regionen och i sitt avvecklade kärnkraftsprogram, och ställs nu inför en kris som i flera år har vuxit sig större genom försummning och korruption.

Att USA drog sig ur 2015 års kärnkraftsavtal och deklarerade att de skulle straffa Iran med de ”starkaste sanktionerna i historien” har intensifierat situationen. Rouhani-administrationen, som skrytsamt introducerade kärnkraftsavtalet som ”en nyckel till alla lås”, fick plötsligt mattan ryckt under sina fötter.

Den 22 juli gick Rouhani till hårt angrepp mot Trump och USA för detta, vilket Trump svarade direkt i en tweet: ”Hota aldrig någonsin USA igen, annars kommer ni få lida

konsekvenser som få genom historien lidit förut. Vi är inte längre ett land som står för era galna ord om våld och död. Var på er vakt!”. Detta kommer ytterligare att öka spänningarna i världsrelationerna.

Klasskonfrontationerna i Iran har nått en ny höjdpunkt. Även om den iranska arbetarklassen alltid har lidit av fattigdom, otrygga jobb och förnedring samt nekats rätten till att bilda sina egna självständiga organisationer, är förhållandena nu mer outhärdliga än någonsin. Till och med i gas- och oljesektorerna, där arbetare tidigare hade höga löner, har situationen förändrats där nu tillfälliga anställningar, försenade löneutbetalningar och massavskedanden är vanligt förekommande.

Den 25 juni gick handelsmän i Tehrans två köpcentrum ut i strejk och många intog gatorna för att visa sitt missnöje med de stegrande priserna och den minskade köpkraften hos folket, vilket har fört in landet i en djup recession. Den växande krisen har skadat inte bara arbetarklassen, utan också småborgerligheten och den lägre medelklassen.

Mitt i folkets ilska mot regimens plundring och korruption har Rouhani-administrationen försökt frikänna sig själva från anklagelserna. De publicerade en lista på mottagarna av de statliga subventionerna av utländsk valuta som används för import. Dessa företag har vanligtvis bra kontakt med korrupta tjänstemän eller är till och med grundade av tjänstemän som själva har tillgång till ekonomiska resurser och handelshemligheter. Det verkar som att dessa företag är de enda som har gynnats av denna kaotiska marknad.

Efter 1979 års revolution förintades storborgerligheten i Iran. Medlemmar av den klassen som enades runt monarkin förlorade sin sociala makt och deras egendomar konfiskerades och förstatligades. Efter slutet på Iran-Irak-kriget 1988 fann kapitalistklassen ett nytt momentum med den tidigare presidenten Ali Akbar Hashemi-Rafsanjanis ”utvecklingsplaner”.

Även om industrialiseringsprojekten till stor del misslyckades och många industriområden aldrig byggdes klart startade kapitalet en enorm ackumulering. Dessa nya storkapitalister samarbetade med regimens tjänstemän, banker och byråkrati. Om vi tittar på bolagsstyrelserna för både privat och halv-statliga företag ser vi hur en uppsjö av tidigare byråkrater, teknokrater, militärofficerare, parlamentsledamöter och ministrar har intagit nyckelpositioner och tjänar storkovan på detta. Genom åren har de främst investerat i bostadsprojekt och import/export.

Irans Islamiska revolutionsgarde (IRGC), som fungerar som ett enormt militär-ekonomiskt komplex, är själva grogrunden till storkapitalisterna som börjar som handledare i företag kopplade till IRGC och sedan blir privata kapitalister. Precis som hela regimen återspeglar IRGC motsättningarna mellan att agera som den traditionella kapitalistklassen och som ett gäng plundrare som inte bryr sig om systemets framtid. Regimen finner sig allt mer vid ett vägskäl: koppla sin kapitalism till världskapitalismen eller vara en parasitär ö som lever på gas- och oljeresurser.

Då den ekonomiska krisen skapar en nedgång i efterfrågan har kapitalisterna skiftat från bostadsprojekt till spekulation i exempelvis guld och utländsk valutahandel. De senaste månaderna har regeringen försökt kanalisera detta till produktiva aktiviteter genom att sänka räntenivåerna något, men det har varit helt misslyckat.

Regeringen började sälja över sju miljoner guldmynt i förväg som ska produceras de kommande två åren i syfte att samla ihop dessa enorma likvida tillgångar. Nu har regeringen sänkt skatten på aktietransaktioner från 0,5 procent till 0,1 procent. Enligt nyhetsbyråer har blott 50 individer köpt fem procent av guldmynten. En spekulant köpte 244 000 guldmynt (vilket är värt omkring 86 miljoner dollar). En ekonom berättade att 500-600 biljoner rialer (60-70 miljarder dollar) redan har ”neutraliserats”. Naturligtvis har pengarna som tagits från cirkulationen inte använts i produktionen, utan har istället använts till guld, bilar och fastigheter.

Det enda sättet att lätta på krisen på en kapitalistisk grundval är att släppa lös detta enorma lager av pengar och investera det i produktionen – fast det kommer inte att minska arbetarklassens lidande. Men det har den bonapartistiska regimen inte lyckats göra. Dess ambitiösa utrikespolitik och dess bittra tävlan med rivaliserande regimer i regionen ger inte någon långsiktig försäkran till kapitalisterna om lönsamheten i några produktiva investeringar. Instabiliteten har avskräckt kapitalister från att investera.

Olika grupperingar av finanskapitalet, såväl militära som civila, kontrollerar den iranska ekonomin via sina banker, investeringsbolag, pensionsfonder med mera. Finanskapitalet har kunnat ta ut vinster genom spekulation, även under åren då ekonomin nästan var isolerad från resten av världen. Men med extrem fattigdom och att arbetarklassen förlorar sin köpkraft kan kapitalet bara fortsätta göra vinster genom export och att hitta nya marknader utomlands.

De kommande månaderna kommer att bli ödesdigra för Iran. Regimen är inte förmögen att organisera samhället för att hantera USA:s sanktioner eftersom folket anser att regimen är en korrupt exploatör. Den iranska kapitalismen kan inte överleva som en isolerad ö, och det är dessutom inte så lätt för regimen att byta spår och ändra sin retorik från närmande till väst till nationalism och isolering. Det skulle kunna möta en politisk jordbävning då antalet massrörelser växer, även om de är oorganiserade.

En stormig period har inletts, och en nyckelfråga är hur ett revolutionärt, progressivt alternativ kan organisera den växande rörelsen, och särskilt vilket program det anammar. Rivaliserande sektioner av kapitalister, pro-imperialister och imperialist-uppbackade oppositionsstyrkor kommer att försöka utnyttja regimens svaghet för sina egna ändamål, vilket är anledningen till att det är så viktigt att den framväxande arbetarrörelsen har sina egna oberoende antikapitalistiska och socialistiska program.

En nyckelutmaning som revolutionära marxister måste lösa är hur ett revolutionärt parti kan bildas under de förtryckande förhållanden som råder och förbereda sig för de stormiga händelserna som tydligt är i görningen.

Proletären

Vita hjälmarna delaktiga i Turkiets fördrivning av kurder

Patrik Paulov

Proletären 25/4 2018

Alla hyllar Vita hjälmarna i Syrien. ch alla – från Liberalerna till Vänsterpartiet – hyllar de sekulära kurderna i norra Syrien och fördömer Turkiets blodiga invasion av Afrinprovinsen. Men vilken sida väljer Björklund och Sjöstedt när Vita hjälmarna stöder förbrytelseerna i Afrin?

Beskedet kom från Vita hjälmarna själva. Den 28 mars i år meddelade de på sitt officiella twitterkonto att organisationen åter är på plats i staden Afrin i norra Syrien:

”Efter att ha varit förbjudna i två och ett halvt år återvände SyrianCivilDefence [Vita hjälmarnas officiella namn] för att arbeta i den syriska staden Afrin för att tjäna alla syrier. PYD och YPJ stängde centret och arresterade de frivilliga som arbetade där, idag kom vi tillbaka för att vara med invånarna.”

Ovanstående tweet avslöjar var Vita hjälmarna hör hemma och vilka som är deras vänner.

Det avslöjar också hyckleriet hos alla de som genom åren hyllat Vita hjälmarna och förlitat sig på deras vittnesmål och filmer från krigets Syrien. För när Vita hjälmarna ställer sig på samma sida som folkfördrivare och terrorister så är det plötsligt knäpp tyst.

Vad är det då som är så upprörande med Vita hjälmarnas återkomst till Afrin?

Staden Afrin och provinsen med samma namn har kontrollerats av kurdiska Demokratiska unionspartiet (PYD) sedan 2012, då den syriska armén lämnade området. PYD:s inflytande har inte uppskattats av Turkiet, som stämplar organisationen som terrorister.

Den 20 januari i år inledde den turkiska armén en offensiv för att tillsammans med den syriska oppositionskoalitionens väpnade gren, Fria syriska armén, ta kontroll över Afrin.

Invasionen av Syrien har resulterat i minst 500 döda och massflykt från området. Enligt Världshälsorganisationen WHO har 167.000 människor fördrivits från den av kurder dominerade provinsen.

Protester mot Nato-landet Turkiets agerande hördes snart från hela den politiska skalan.

Vänsterpartiets ordförande Jonas Sjöstedt skrev på SVT Opinion den 14 mars:

”Just nu faller Turkiets bomber över oskyldiga kvinnor, män och barn i staden Afrin i norra Syrien [...] Till sin hjälp har Turkiet tränat extrema jihadistiska grupper från Syrien som deltar i kriget.”

Lika skarp i fördömandet var Liberalernas Jan Björklund och Fredrik Malm i Aftonbladet den 24 mars, fyra dagar efter att Turkiet knäckt motståndet och tagit kontroll över staden Afrin:

”I snart två månader har Turkiet i samarbete med jihadistmiliser attackerat den kurdiska enklaven Afrin i nordvästra Syrien... President Recep Tayyip Erdogan har inga större bekymmer med islamistiska terrorgrupper, men han är beredd att mobilisera sin militära apparat mot de sekulära kurder som i fem års tid bekämpat världens mest extrema terrorgrupp – islamiska staten...”

Att kritisera Turkiet och dess maktfullkomliga och terroriststödande presidents övergrepp mot den kurdiska befolkningen är en sak. Det kan vem som helst göra idag, särskilt som kurdiska PYD och dess väpnade koalition SDF bundit upp sig i ett nära samarbete med supermakten USA.

Men att rikta blickarna mot och kritisera Erdogans stödtrupper är något annat. Att göra det skulle för både Vänsterpartiet och Liberalerna betyda att de tvingas ifrågasätta sina tidigare ställningstaganden i Syrienkonflikten

Bakom Erdogan står den syriska oppositionskoalitionen, som på sin webbsida den 20 mars gratulerade Afrin till ”befrielsen” från de kurdiska ”terroristerna”. Det är samma syriska opposition som mottagit svenska biståndspengar från både regeringen Reinfeldt och regeringen Löfven.

Bakom Erdogan och hans allierade ”jihadistmiliser”, för att använda Björklunds beteckning på invasionsstyrkorna i Afrin, finns också tidigare nämnda Vita hjälmarna.

Den 28 mars, åtta dagar efter att Turkiet och Fria syriska armén ”befriade” Afrin var alltså Vita hjälmarna på plats i staden. De publicerade bilder och filmer som visade hur hjälparbetare städade upp staden för att göra det möjligt för invånarna att åter leva där.

Men det budskap som annars kännetecknat Vita hjälmarna lyser med sin frånvaro. Vi får inte se några bilder på offren för de turkiska flygbombningarna. Vi får inte höra några upprörda fördömanden av massfördrivningen av civila. Och vi får inte höra några krav på att USA och västländerna måste införa en flygförbudszon och rädda befolkningen genom att bomba ännu mer.

För oss som sedan länge sett igenom propagandabilden av Vita hjälmarna är inget av ovanstående förvånande.

Men vad säger Sjöstedt? Vad säger Björklund? Och vad säger Margot Wallström? Vita hjälmarna har ju till och med välkomnats på utrikesdepartementet i Stockholm.

Turkiska vänstertidningen Odaks chefredaktör gripen

Redaktionen

Proletären 4/6 2018

Vänstertidningen Odaks chefredaktör har gripits i Turkiet efter kritiska artiklar om president Erdogan.

TURKIET Den turkiska vänstertidningen Odaks chefredaktör Doğan Baran greps förra veckan av turkisk polis i Izmit och förts till ett högsäkerhetsfängelse i Kandira. Enligt Odaks webbplats har han gripits för att ha kritiserat president Erdogans styre i tidningens artiklar.

”Vi fortsätter att arbeta i vår kamrats anda i väntan på att rättvisa skipas och vår vän åter är i frihet”, skriver tidningen i ett uttalande där de påpekar att de inte kommer att ge vika för några politiska påtryckningar.

Förra sommaren greps den svensk-turkiske Odaskribenten Hamza Yalcın när han var i Spanien, på order av turkiska staten som efterlyst honom via Interpol. Han släpptes efter två månader, men riskerar fortfarande att bli gripen om han reser utanför Sverige.

Ohelig allians ska få slut på sekterismen i Irak

August Eliasson

Proletären 21/6 2018

En allians bestående av Iraks kommunistiska parti och shiamuslimska Sadrrörelsen blev största parti i valet i Irak den 12 maj. Proletären träffar Shaba Ayoub från Iraks kommunistiska parti som berättar om alliansen som han hoppas ska ena landet.

Anhängare till Muqtada al-Sadr i Bagdad firar Sairouns valvinst i valet 12 maj.

En ohelig allians blev oväntat vinnare i valet i Irak den 12 maj. I koalitionen Sairoun, som vill ena landet, bekämpa sekterismen och få slut på det utländska inflytandet i landet, ingår både den shiaislamistiska Sadrrörelsen och Iraks kommunistiska parti.

– Det vi har gjort är något väldigt ovanligt. Men de som höjer på ögonbrynen åt detta är främst makten, som ser att vi är en stark opposition, säger Shaba Ayoub, medlem i Iraks kommunistiska parti och bosatt i Danmark. Han är på besök i Göteborg för att delta i ett vänsterforum när Proletären passar på att få en pratstund om situationen i hans hemland.

– Koalitionen handlar om att vi hittat gemensamma punkter för att ta Irak ur krisen. Vi är båda medvetna om att kommunister är sekulära och sadristerna är religiösa.

Sairoun har rört om i den redan omrörda grytan som är Iraks politiska landskap och har redan skaffat sig fiender. Dagen innan vi träffar Shaba Ayoub utsattes kommunistpartiets lokaler i Bagdad för en bombattack. Lyckligtvis blev ingen skadad.

Shaba Ayoub

– Självklart har attacken att göra med att andra partier är förbannade på att vi blev största parti i valet. De vill få oss att ge upp kampen mot korruptionen men vi kommer aldrig att låta oss skrämmas, säger Shaba Ayoub som misstänker att shiamiliser kan ha legat bakom attacken.

– Vårt viktigaste krav i valet var att ändra det system som skapades efter USA:s ockupation. Det var amerikanerna som splittrade Irak mellan sunni, shia och kurder, säger han och beskriver kaoset och korruptionen där partier och politiker med etnisk eller religiös stämpel gör allt för att gynna sin egen grupp.

Kommunistpartiet har ställt fem krav, eller mål, för en demokratisk och sekulär regering: Att upphäva maktuppdelen mellan olika religiösa grupper, att ställa korrupta politiker inför rätta, att alla milisgrupper lämnar in sina vapen, satsningar på industri och jordbruk och att alla irakiska medborgare säkras sociala rättigheter som sjukvård, skola och rättvisa pensioner.

– Allt detta är Sadrrörelsen helt överens om!

Sadr-rörelsen är en islamistisk rörelse med bas bland de fattigaste skikten av shiamuslimerna i Irak. Till skillnad från reaktionära sunniextremistiska islamistgrupper som al-Qaida och Islamiska staten tar sadristerna avstånd från terrorism och sekterism.

Rörelsen har sitt namn efter sin religiösa ledare, Muqtada al-Sadr, som motsatte sig Saddam Husseins styre där shiamuslimska grupper förföljdes, men också USA:s invasion och ockupation. Under många år organiserade Sadr-rörelsen ett väpnat motstånd mot USA:s ockupation genom Mahdi-armén.

Tidigare ingick Sadrrörelsen i Iraks nationella allians, som var en del av den andra al-Maliki-regeringen 2010-2014, en allians de senare lämnade i protest mot korruptionen.

– De har själva varit en del av etablissemangen och den religiösa makten i landet. Men vi har lyckats få dem att ställa sig i opposition, säger Shaba Ayoub som berättar hur kommunisterna och sadristerna enades redan för flera år sedan, i demonstrationerna mot korruptionen och de sociala försämringarna.

– Vi demonstrerade mot arbetslösheten. Sadrrörelsen har alltid representerat de fattigaste och började demonstrera tillsammans med oss. Vi hittade gemensamma punkter och målsättningar, mot fördelningen av makten mellan religiösa sekter och mot alla beväpnade milisgrupper, säger Shaba Ayoub.

– Idag låter Muqtada al-Sadr nästan som en kommunist! De har närmast våra krav, som också delas av folkmajoriteten i Irak.

En viktig skillnad från andra shiaislamistiska grupper är att Sadrrörelsen är kritiska till Irans inflytande i Irak. Irans shiamuslimska styre har goda relationer med det största

shiaislamistiska partiet i Irak, Fatahalliansen, och iranska miliser har deltagit i striderna mot Islamiska staten.

Shaba Ayoub beskriver hur utländska makter efter USA:s invasion har försökt vinna inflytande i det sargade landet.

– Irak har lidit mycket under inflytandet av länder som Iran, Saudiarabien, Turkiet och USA. Vi vill ha ett land där vi kan styra själva, utan att utländska makter försöker styra genom sina grupperingar, säger Shaba Ayoub och beskriver hur konflikten mellan Saudiarabien och Iran alltid utspelar sig i Irak.

Fakta

Sadrrörelsens inflytande över Iraks shiamuslimer och självständiga hållning gentemot Iran har gjort att såväl USA som Iran följt valet noga. USA, som genom invasionen 2003 själva öppnade upp för Irans inflytande, vill inte se ett Irak som står under Irans inflytande. Iran, å sin sida, vill motverka Saudiarabiens och USA:s makt i regionen.

I förra veckan, efter att Proletären träffat Shaba Ayoub, kom nästa oväntade vändning. Sairounalliansen har öppnat för regeringssamarbete med Fatahalliansen, den shiaislamistiska allians som pekas ut som Irans partner i landet – detta trots att Irans ambassadör öppet uppmanat shiaislamister att ta avstånd från Sadrrörelsen.

I ett mail till Proletären kommenterar Shaba Ayoub samarbetet med att det är för tidigt att säga om det räcker för att bilda regering men att en överenskommelse mellan de två allianserna slutits för ”effektivitet, integritet och rättvisa”.

Se även Joseph Dahers artikel ”Bräcklig allians mellan Shiamuslimer och kommunister” från *Internationalen* ovan.